

Beleidsnotitie Sociale Veiligheid

ONTDEK JE TALENT BIJ TANGENT

Notitie	Beleidsnotitie Sociale Veiligheid
Onderdeel van	Kwaliteitszorg
Bestandslocatie	Basisschool Prins Bernhard
Bijlage	

Naam		Versie	Datum
Ingrid van der Pluijm	Penvoerder, eindresultaat verantwoordelijk	1.0	Oktober 2016
Netwerk CSV		2.0	2 november 2016
Ingrid van der Pluijm DB niet op agenda, opmerkingen ontvangen	Concept 3.0 ter bespreking	3.0	24 november 2016
DB Ingrid van der Pluijm	Concept 4.0 ter bespreking	4.0	22 december 2016
CVB	Vast stelling door CvB	Definitief	10 januari 2017
PGMR	Ter advies	Definitief	
	Evaluatie	Definitief	November 2017

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
1.1	Wettelijk kader	3
1.2	Doel van het sociale veiligheidsplan	3
1.3	Sociaal veiligheidsplan in relatie tot het ARBO-beleidsplan	3
2.	Pedagogisch handelen en pedagogisch klimaat	4
2.1	Visie en doelen op het gebied van sociale veiligheid.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
2.2	School en omgangsregels.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
3.	Taken en verantwoordelijkheden.....	4
3.1	Coördinator Sociale Veiligheid	4
3.2	Interne vertrouwenspersoon	5
3.2.1	Interne vertrouwenspersoon	5
3.2.2	Externe vertrouwenspersoon	5
3.3	Aandachtsfunctionaris/ meldcode	5
3.4	Samenwerking met andere professionals op school	5
4.	Preventieve activiteiten en programma's op school	6
5.	Monitoring.....	7
5.1	Monitoring algemeen.....	7
5.2	Keuze monitor:.....	8
6.	Borging.....	8
7.	En een aantal protocollen in de bijlagen	8

1. Inleiding

Deze beleidsnotitie betreft alleen de sociale veiligheid van leerlingen. Het integrale veiligheidsplan van Tangent zal begin 2017 worden ontwikkeld. Daarvan zal de beleidsnotitie Sociale veiligheid een onderdeel zijn. Tevens zal daarin ook opgenomen worden de sociale veiligheid van personeel.

1.1 Wettelijk kader

Op 26 mei 2015 is de wet 'sociale veiligheid op school' aangenomen. In augustus 2015 is deze in werking getreden. In deze wet is opgenomen dat een school voor iedere leerling een sociaal veilige leeromgeving dient te waarborgen. In de voorliggend notitie is ons beleid sociale veiligheid beschreven.

Daar blijft het niet bij. Het plan moet leven onder de teams van de scholen en wordt dus met regelmaat op de schoolagenda's geplaatst, ook ter evaluatie of aanpassing waar nodig is.

1.2 Doel van het sociale veiligheidsplan

Leerlingen doen op school niet alleen kennis en vaardigheden op, het is ook de plek waar zij leeftijdsgenoten ontmoeten, kennis maken met normen, waarden en omgangsvormen in de samenleving. Daar hoort bij dat zij leren, oefenen en soms ook grenzen overschrijden. Didactiek en pedagogiek begeleiden dit leer- en ontwikkelingsproces. In een veilig schoolklimaat zijn er grenzen en regels, wordt adequaat opgetreden tegen grensoverschrijdend gedrag en worden leerlingen aangemoedigd om positief gedrag te laten zien.

Uiteindelijke doel: Een school is veilig als de sociale, psychische en fysieke veiligheid van leerlingen niet door handelingen van anderen wordt aangetast. Dat betekent dat er een veilige en positieve sfeer is op school. Het betekent ook dat de school optreedt tegen pesten, uitschelden, discriminatie, geweld en andere vormen van ongepast gedrag, en deze zoveel mogelijk voorkomt.

Dit plan beschrijft dat er op elke school sprake moet zijn van het voeren van een sociaal veiligheidsbeleid, van jaarlijkse monitoring van de veiligheidsbeleving van leerlingen en van een coördinator en aanspreekpunt in het kader van pesten.

1.3 Sociaal veiligheidsplan in relatie tot het ARBO-beleidsplan

Het sociale veiligheidsplan is onderdeel van het arbobeleidsplan. Het beleidsplan sociale veiligheid onderscheidt zich doordat hierin alleen aandacht is voor de sociale kant van veiligheid.

Vanzelfsprekend dient er afstemming plaats te vinden omtrent raakvlakken tussen fysieke en sociale veiligheid.

2. Pedagogisch handelen en pedagogisch klimaat

2.1 Visie en doelen op het gebied van sociale veiligheid

Wij vinden het heel belangrijk dat leerlingen een plek hebben waar ze kunnen spelen, contact kunnen maken met anderen, zichzelf kunnen leren kennen, zonder gepest of uitgelachen te worden. Een plek waar leerlingen kunnen leren omgaan met waarden en normen en waar ze keuzes leren maken welk gedrag passend is bij welke gelegenheid. Duidelijke regels en afspraken zijn hierbij noodzakelijk.

We streven naar een omgeving waar kinderen zich kunnen ontwikkelen tot zelfstandige, zelfredzame individuen. Individuen met een reëel zelfbeeld, gevoel van zelfvertrouwen en verantwoordelijkheid voor eigen handelen. Deze omgeving kenmerkt zich door wederzijds respect, structuur en veiligheid. We leren de leerlingen dat competenties als samenwerken, doorzetten, jezelf motiveren, conflicthantering en goede omgangsvormen (hulpvaardigheid en vriendelijkheid) je hierbij kunnen helpen.

We hechten grote waarde aan de betrokkenheid van de ouders bij de school. Wat we kunnen het niet alleen. Samen willen wij kinderen respectvol leren omgaan met zichzelf, met andere en met hun omgeving.

2.2 School en omgangsregels

Pesten lijkt vaker voor te komen in een weinig gestructureerde omgeving en in een omgeving waar leerlingen onvoldoende voelen wat de sociale norm is. Duidelijke regels in de klas en in de school zijn dus hard nodig.

Binnen de school wordt gebruik gemaakt van de methode Kanjer. We streven een 6tal afspraken na:

1. We vertrouwen elkaar.
2. Niemand speelt de baas.
3. Niemand lacht uit.
4. Niemand is en doet zielig.
5. We helpen elkaar.
6. We zijn eerlijk en hebben een eigen mening.

Iedereen is bekend met de afspraken: leerlingen, ouders en medewerkers. Door de afspraken na te leven proberen we een sfeer te creëren waar iedereen rekening houdt met de wensen en gevoelens van de ander en een en waar eenieder zich veilig voelt en zich durft te uiten.

3. Taken en verantwoordelijkheden

3.1 Coördinator Sociale Veiligheid

De coördinatoren sociale veiligheid van onze stichting zijn inhoudelijk geschoolde professionals. Zij/hij coördineert het beleid sociale veiligheid:

- zorgt dat het thema met regelmaat op de agenda staat
- start de monitor
- bekijkt/ analyseert de monitor (of wordt geïnformeerd door degene die de analyse maakt)
- trekt conclusies uit de monitor
- beschikt over kennis en vaardigheden op het gebied van de preventie en aanpak van pesten.

De coördinator sociale veiligheid is een herkenbaar aanspreekpunt voor leerlingen en ouders in geval van pesterijen op school. Hij/zij wijst hen de weg naar oplossingen en houdt de vinger aan de pols totdat het pesten echt is gestopt.

Wie de coördinator sociale veiligheid is, is in de schoolgids te vinden.

3.2 Interne vertrouwenspersoon

Ouders, leerlingen en professionals hebben het recht op een objectieve gesprekspartner om hun verhaal te doen en advies te vragen. Ons bestuur en onze scholen beschikken over een klachtenregeling. Bij Tangent wordt de contactpersoon interne vertrouwenspersoon genoemd. Ons bestuur heeft minimaal één interne vertrouwenspersoon per school.

3.2.1 Interne vertrouwenspersoon

De interne vertrouwenspersoon is verbonden aan de school. Deze persoon is laagdrempelig te benaderen en kent de school, de leerkrachten en de populatie. De vertrouwenspersoon is het aanspreekpunt voor ouders, leerlingen en medewerkers die klachten hebben over gedragingen en beslissingen van het bevoegd gezag of het personeel, dan wel over het nalaten van gedragingen en het niet nemen van beslissingen door het bevoegd gezag of personeel.

Hoewel de functie van de vertrouwenspersoon naar zijn aard en naam een grote mate van vertrouwelijkheid met zich brengt, kan van de vertrouwenspersoon niet worden verlangd dat hij in alle gevallen geheimhouding betracht. De vertrouwenspersoon heeft geen wettelijke geheimhoudingsplicht. Als hij van oordeel is dat de klager zich in een dusdanig ernstige situatie bevindt dat het noodzakelijk is andere personen/instanties op de hoogte te stellen, kan hij besluiten de geheimhouding niet te hanteren. Bij een vermoeden van een zedenmisdrijf is de interne vertrouwenspersoon verplicht dit te melden. Daarnaast is de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling van toepassing. Een vertrouwenspersoon zal een klager nooit geheimhouding hoeven te beloven. Hij kan wel duidelijk maken dat hij erg terughoudend en vertrouwelijk met de informatie om zal gaan.

De interne vertrouwenspersoon is een inhoudelijke geschoolde professional en neemt jaarlijks deel aan scholings -en netwerkbijeenkomsten. Doel hiervan is dat hij goed op de hoogte blijft van de laatste ontwikkelingen en dat hij getraind blijft in het voeren van moeilijke gesprekken. Er zal in dit netwerk aandacht besteed worden aan intervisie en gelegenheid zijn om met elkaar ervaringen uit te wisselen.

Een belangrijke taak is preventie, daarom is het belangrijk dat interne vertrouwenspersonen bekend zijn bij leerlingen. Daarom gaan de interne vertrouwenspersonen elk schooljaar langs de groepen om informatie te geven over wanneer leerlingen bij hen terecht kunnen.

Wie de internvertrouwenspersoon is en hoe die te bereiken is, is in de schoolgids te vinden.

3.2.2 Externe vertrouwenspersoon

De externe vertrouwenspersoon is onafhankelijk, de gesprekken met deze persoon zijn strikt vertrouwelijk. De rol van externe vertrouwenspersoon is belegd bij een externe van de stichting. Wie de extern vertrouwenspersoon is, is in de schoolgids en op de site van Stichting Tangent te vinden.

3.3 Aandachtsfunctionaris/ meldcode

Sinds 1 juli 2013 zijn professionals verplicht de meldcode te gebruiken bij vermoedens van geweld in huiselijke kring. Een meldcode voor huiselijk geweld en kindermishandeling helpt professionals goed te reageren bij signalen van dit soort geweld. Stichting Tangent heeft een meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling, zie bijlagen.

De scholen van Tangent hebben zelf bepaald door welke persoon de meldcode wordt gewaarborgd. Meestal is de naam van deze taak/rol aandachtsfunctionaris. In Stichting Tangent wordt deze naam niet gebruikt. Deze taak is bij Tangentscholen ondergebracht bij de interne vertrouwenspersoon of de intern begeleider.

3.4 Samenwerking met andere professionals op school

Een goede samenwerking met externe partners vinden wij essentieel. Daarom onderhouden we contacten met jeugdzorg, maatschappelijk werk, politie, GGD en andere organisaties. We werken

met hen samen in het intern zorgteamoverleg dat tenminste 4x per jaar wordt gehouden. In het kader van adequate hulp en zorg vinden we het ook belangrijk dat de sociale kaart goed op orde is. De sociaal maatschappelijk werker en de intern begeleider dragen zorg voor het goed op orde houden van deze gegevens.

4. Preventieve activiteiten en programma's op school

Uitgangspunt voor het beleid sociale veiligheid op onze school is het programma Kanjer! Kanjer is een methode die zowel preventief als curatief ingezet kan worden in de groepen 1 t/m 8. De kern van Kanjer is: "vertrouwen". Samen zoeken naar oplossingen die ook in de toekomst houdbaar zijn. Doormiddel van oefeningen proberen we vertrouwen en een respectvolle omgang met elkaar te bewerkstellen.

De methode streeft de volgende doelen na:

- Het bevorderen van vertrouwen en veiligheid in de klas.
- Het versterken van de sociale vaardigheden bij leerlingen.
- Beheersing van verschillende oplossingsstrategieën bij pesten en andere conflicten.
- Bewustwording van de eigenheid bij leerlingen.
- Leren om verantwoordelijkheid te nemen.
- Het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie.

Bovenstaande doelen zijn verwerkt in de volgende thema's:

- Jezelf voorstellen.
- Aardige dingen zeggen over jezelf en de ander.
- Weet jij hoe je je voelt.
- Kun jij nee zeggen (grenzen stellen)
- Vragen stellen en antwoord geven.
- Luisteren en samenwerken.
- Vriendschap
- Van kritiek kun je leren (feedback geven en ontvangen)
- Het is goed dat je er bent.
- Pest-problematiek
- Veilig internetgebruik.

Deze thema's zijn verdeeld over de groepen 1 t/m 8.

Petten

Bij kanjer is het heel belangrijk om met kinderen in gesprek te gaan over gedrag. Hiervoor maken we gebruik van petjes met 4 verschillende kleuren. Wanneer zich een probleem voordoet hebben we een keuze om verschillend te reageren.

- Witte pet (kanjer): Kanjers handelen vanuit vertrouwen en op basis van wederzijds respect. Zij zijn aardig en helpen anderen. Ze durven zichzelf te zijn, komen minder snel in moeilijkheden, omdat ze weten hoe ze problemen op moeten lossen, maar ook doordat ze negatief gedrag kunnen negeren. Kanjers denken goed over zichzelf.
- Gele pet (bange vogel): Dit zijn de stille, voorzichtige kinderen. Zij zijn onzeker, kijken eerste de kat uit de boom, blijven in hun verdriet hangen en durven niet voor hun eigen mening uit te komen.
- Rode pet (aap): De apen zijn uitslovers, kunnen niet serieus zijn. Lachen op verkeerde momenten. Ze vertrouwen niemand en zijn zelf ook niet te vertrouwen.
- Zwarte pet (pestvogel): Deze kinderen spelen de baas en pesten soms ook andere kinderen.

De petten geven ons de mogelijkheid om op een respectvolle wijze over gedrag te kunnen praten. Kinderen zijn niet het gedrag van de pet, maar de petten staan voor de keuzes die de kinderen kunnen maken. Kinderen wordt daarmee geleerd dat ze zelfverantwoordelijkheid dragen voor de gedragskeuzes die ze maken.

Kanjer helpt leerkrachten om anders te kijken naar het gedrag van kinderen. Gaat er dan nooit meer iets mis op kanjerscholen, heerst er altijd rust en vrede? Nee, maar Kanjer kan helpen om problemen bespreekbaar te maken en te zoeken naar oplossingen die goed zijn voor alle partijen. Doordat er een doorgaande lijn is binnen de school is iedere leerkracht in staat om leerlingen van alle groepen, op een kanjer manier, aan te spreken en samen het probleem op te lossen.

Leerkrachten hebben een training gevolgd en hebben een licentie om deze methode te mogen gebruiken. Met regelmaat is er een 'opfris cursus' om e.e.a. levend te houden.

5. Monitoring

5.1 Monitoring algemeen

De verschillende rollen (coördinator sociale veiligheid, interne vertrouwenspersoon, intern begeleider, directeur etc.) moeten geborgd worden binnen de school. Dit kan door de rollen actief te bespreken binnen teamvergaderingen, maar ook door in de praktijk de rol in te vullen. Zo is voor zowel leerkrachten als ouders en leerlingen duidelijk bij wie ze met welke vragen terecht kunnen. Het beleidsplan geeft duidelijke kaders en beschrijvingen van de taken en rollen die nodig zijn om sociale veiligheid te bereiken, te monitoren en te behouden.

Sociale veiligheid kan echter nooit worden gegarandeerd. Er kunnen zich altijd incidenten voordoen die de sociale veiligheid onder druk zetten. De sociale veiligheid kan onder druk komen door incidenten op school en door incidenten in de thuissituatie. Hieronder kunnen gevallen van misbruik, huiselijk geweld, omvangrijke vormen van pesten en seksueel gedrag worden verstaan. Ook kan hierbij gedacht worden aan verwaarlozing en bedreiging. Je hebt als school hierin een meldplicht.

Voor gevallen waarbij de sociale veiligheid onder druk komt te staan is monitoring van belang. Monitoring is een eenvoudige manier om zicht te houden op de mate waarin incidenten plaatsvinden, de aard van de incidenten en de stappen die hierbij zijn genomen. Tevens krijgt men zicht op de ervaren sociale veiligheid.

Tevens kan een school pas goed beleid voeren als zij inzicht heeft in de feitelijke en ervaren veiligheid en het welbevinden van de leerlingen. Op basis van monitoring die een representatief en actueel beeld geeft van de sociale veiligheid van de leerlingen, krijgen scholen inzicht in de daadwerkelijke sociale veiligheid op de school.

De monitoring moet jaarlijks uitgevoerd worden en een representatief beeld van de school moet geven. Dit is een monitoring gericht op de sociale veiligheid en is dus geen vervanging van de RI&E.

Als de resultaten daartoe aanleiding geven, kan de school op basis van deze gegevens het beleid aanpassen. Het schoolbestuur is hiervoor verantwoordelijk.

Tevens kunnen scholen gebruik maken van een incidentregistratie. Scholen kunnen door een incidentregistratie inzicht krijgen in de frequentie, betrokkenen en aard van de incidenten.

5.2 Keuze monitor:

Binnen stichting Tangent gebruiken we de monitor van Vensters PO. Deze gebruiken we in 2016-2017 en 2017-2018, daarna wordt het gebruik van deze monitor geëvalueerd. De evaluatie zal in mei 2018 plaatsvinden.

- **Afname februari 2017:**

De leerlingen beoordeelden de sfeer en de lessen op school met een gemiddeld rapportcijfer van 8,3. Op alle onderdelen scoren we een 8,0 of hoger.

- **Afname maar 2018:**

De leerlingen beoordelen de sfeer en de lessen op school met een gemiddeld rapportcijfer van 8.2. Dit is ten opzichte van vorig schooljaar iets lager. We hebben een analyse gemaakt van de monitor en dit in het team en met de desbetreffende collega's besproken. De resultaten geven verder geen aanleiding om het beleid aan te passen.

6. Borging

Het sociale veiligheidsbeleid is een actief beleid.

Dit wordt op de volgende manieren op onze school gewaarborgd:

- De resultaten van de monitor worden in het team besproken.
- In de groepen 6, 7 en 8 vindt er een terugkoppeling plaats. De verbeterpunten worden besproken. (Hiervoor kan Kanjer worden ingezet).
- Het beleid wordt besproken in de medezeggenschapsraad.

Op stichtingsniveau zijn er tweejaarlijks bijeenkomsten voor de coördinatoren sociale veiligheid. Doel hiervan is dat de coördinator goed op de hoogte blijft van de laatste ontwikkelingen en dat hij getraind blijft in het voeren van moeilijke gesprekken. Er zal in dit netwerk aandacht besteed worden aan intervisie en gelegenheid zijn om met elkaar ervaringen uit te wisselen.

7. En een aantal protocollen in de bijlagen

Protocol	Status
Gedragscode of omgangsregels	Schooleigen
Pestprotocol	Eigen keuze school
Meldcode	Vastgesteld beleid (14-12-2010)
Ongewenst of grensoverschrijdend gedrag	Ontwikkeling in 2017
Schorsen en verwijderen	Vastgesteld beleid (26-6-2015), te vinden op de site van Tangent
Medisch handelen	Vastgesteld beleid (25-6-2016) te vinden op de site van Tangent
Privacyreglement	Ontwikkeling in 2017
Klachtenregeling	Vastgesteld beleid
Sociale media	Ontwikkeling in 2017
Toelatingsbeleid	Ontwikkeling in 2017